

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Josefa Baxy a JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci žalobkyně: **nezl. T. R.**, zastoupena Mgr. Lenkou Kotulkovou, advokátkou se sídlem Kopečná 241/20, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 6. 2020, č. j. OAM-246/ZA-ZA11-ZA20-2020, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 3. 3. 2021, č. j. 41 Az 40/2020-58,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovené zástupkyni žalobkyně Mgr. Lence Kotulkové, advokátce se sídlem Kopečná 241/20, Brno, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 3.400 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Dne 1. 4. 2020 podala matka žalobkyně v zastoupení své nezletilé dcery žádost o udělení mezinárodní ochrany. Rozhodnutím ze dne 18. 6. 2020, č. j. OAM-246/ZA-ZA11-ZA20-2020 (dále jen „napadené rozhodnutí“), žalovaný uvedenou žádost podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, zamítl jakožto zjevně nedůvodnou, neboť Česká republika považuje Gruzii za bezpečnou zemi původu.

[2] Žalobu proti napadenému rozhodnutí Krajský soud v Brně (dále jen „krajský soud“) v záhlaví specifikovaným rozsudkem zamítl. Za důvod, který žalobkyni brání ve

vycestování do vlasti, označila její matka skutečnost, že by žalobkyni její rodina jakožto nemanželské dítě nepřijala. V této souvislosti soud zdůraznil, že se jedná o značně povšechné tvrzení a nadto v případě bezpečné země původu platí presumpce dostupnosti vnitřní ochrany. Obavy žalobkyně, že v Gruzii nebude mít žádné zázemí a nebude mít kde bydlet, jsou čistě ekonomického charakteru a nelze je považovat za azylově relevantní. V neposlední řadě soud uvedl, že při použití institutu bezpečné země původu nemůže nejlepší zájem dítěte sám o sobě představovat důvod pro udělení mezinárodní ochrany. Žalobkyni se nepodařilo zpochybnit vyvratitelnou domněnku, že i v jejím případě představuje Gruzie bezpečnou zemi původu, proto si žalovaný počínal v souladu se zákonem, když žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítl jakožto zjevně nedůvodnou.

II. Obsah kasační stížnosti

[3] Žalobkyně (stěžovatelka) podala proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

[4] Za důvod přijatelnosti kasační stížnosti ve smyslu § 104a s. ř. s. označila skutečnost, že krajský soud se dopustil zásadního pochybení při výkladu hmotného práva (aplikovatelnosti Úmluvy o právech dítěte v souvislosti s § 16 zákona o azylu), přičemž jeho závěry jsou způsobilé negativně zasáhnout i do práv jiných nezletilých žadatelů o azyl.

[5] Stěžovatelka má za to, že jako nezletilá osoba (roční batole) spadá do působnosti Úmluvy o právech dítěte, která je pro ČR závazná a která má aplikační přednost před zákonem o azylu. Krajský soud přesto dospěl k nesprávnému závěru, že pokud dítě pochází z bezpečné země původu, lze na posuzování nejlepšího zájmu dítěte rezignovat. Tím zatížil svůj rozsudek nezákonností.

[6] Krom toho má stěžovatelka za to, že ve správním řízení věrohodně tvrdila důvody, pro něž nelze v jejím případě Gruzii považovat za bezpečnou zemi původu, čímž unesla své důkazní břemeno. Žalovaný se měl zabývat tím, jaké je postavení nemanželských dětí a svobodných matek v Gruzii.

[7] Stěžovatelka rovněž namítá nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu, kterou spatřuje v tom, že se soud dostatečným způsobem nevypořádal s námitkou nezohlednění nejlepšího zájmu dítěte ve správním řízení. Soud se k této otázce vyjádřil pouze obecně, aniž by vystihl podstatu žalobní argumentace a zohlednil související judikaturu.

III. Vyjádření žalovaného

[8] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že jak napadené rozhodnutí, tak rozsudek krajského soudu považuje za věcně správné a zákonné. K námitce porušení čl. 3 Úmluvy o právech dítěte uvedl, že v důsledku neudělení mezinárodní ochrany nedochází k oddělení nezletilé stěžovatelky od její matky. Nadto ani stěžovatelka na nejlepší zájem dítěte ve správním řízení nepoukazovala, proto nebyl žalovaný povinen se touto otázkou podrobněji zabývat. Stěžovatelka v řízení neuvedla žádné azylově relevantní důvody, proto jí nebylo možné mezinárodní ochranu udělit. V této souvislosti poukázal žalovaný na účel

institutu mezinárodní ochrany, který nelze chápat jako prostředek legalizace pobytu cizince na území ČR.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[9] Kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou a jedná se o kasační stížnost, která je ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná. Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany je ovšem také její přijatelnost. Kasační stížnost je podle § 104a s. ř. s. přijatelná tehdy, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Podrobněji se podstatou institutu přijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud zabýval v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS. V něm interpretoval neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. O přijatelnou kasační stížnost se dle zde citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturu odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[10] Stěžovatelka za důvod přijatelnosti kasační stížnosti označila skutečnost, že krajský soud chybně posoudil otázku aplikovatelnosti čl. 3 Úmluvy o právech dítěte v řízení o udělení mezinárodní ochrany, respektive v situaci, kdy nezletilý žadatel pochází z bezpečné země původu. S tímto tvrzením se však Nejvyšší správní soud neztotožňuje, neboť závěry krajského soudu zcela korespondují s ustálenou rozhodovací praxí k nastíněné otázce (viz níže). Současně soud neshledal důvodným ani tvrzení stěžovatelky, že napadený rozsudek je ve vztahu k námitce nezohlednění nejlepšího zájmu dítěte nepřezkoumatelný. Krajský soud se s touto námitkou vypořádal dostatečně a náležitým způsobem osvětlil, proč ji nepovažuje za důvodnou. Ani v tomto ohledu tedy Nejvyšší správní soud důvod přijatelnosti neshledal.

[11] V posuzované věci je zřejmé, že stěžovatelka pochází ze země, kterou Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu. Situaci gruzínských občanů, jejichž žádosti o mezinárodní ochranu žalovaný zamítl podle § 16 odst. 2 zákona o azylu, se Nejvyšší správní soud zabýval v nedávných usneseních ze dne 30. 9. 2020, č. j. 9 Azs 185/2020–30, a ze dne 12. 11. 2010, č. j. 1 Azs 318/2020–30. Obecně k institutu bezpečné země původu se pak Nejvyšší správní soud podrobně vyjádřil v rozsudku ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, č. 1749/2009 Sb. NSS, či v usnesení ze dne 14. 3. 2014, č. j. 5 Azs 23/2013-19. V posledním zmíněném usnesení Nejvyšší správní soud akcentoval, že „*[s]myslem institutu bezpečné země původu je zrychlit řízení o udělení mezinárodní ochrany v případech, kdy žadatelé přicházejí ze země, ohledně níž lze předpokládat dodržování standardů ochrany lidských práv. Jelikož se jedná o institut, jenž z hlediska přezkumu tvrzených skutečností nenabízí totožnou úroveň ochrany jako běžné nezkrácené řízení, je třeba k jeho užití přistupovat uvážlivě a zodpovědně.*“

[12] Nejvyšší správní soud je přesvědčen, že v posuzované věci krajský soud citované judikaturu závěry zohlednil, přičemž poukázal na skutečnost, že stěžovatelka neuvedla

žádná tvrzení, která by byla způsobilá zpochybnit vyvratitelnou domněnku, že i v jejím případě představuje Gruzie bezpečnou zemi původu.

[13] Pokud se jedná o otázku zohlednění nejlepšího zájmu dítěte, Nejvyšší správní soud se k této otázce již v minulosti vyjádřil tak, že *„jakkoli je zájem dítěte dle čl. 3 citované Úmluvy předním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí a států, které jsou smluvní stranou úmluvy, jsou povinny zajistit, aby dítě nemohlo být odděleno od svých rodičů proti jejich vůli (čl. 9 Úmluvy), nelze tyto principy samy o sobě podřadit pod další, nad rámec zákonem o azylu stanovené důvody pro udělení mezinárodní ochrany a správní soud nemá žádnou zákonnou možnost zrušit žalobou napadené rozhodnutí s odvoláním na výše uvedené principy“* (rozsudek ze dne 5. 11. 2008, č. j. 9 Azs 14/2008-57; dále např. rozsudky ze dne 23. 5. 2018, č. j. 6 Azs 67/2018-29, či ze dne 27. 9. 2016, č. j. 6 Azs 166/2016-28). Specifickými případy řízení o udělení mezinárodní ochrany, v nichž nedochází k věcnému projednání žádosti (tzn. i situací, kdy dochází k zamítnutí žádosti podle § 16 odst. 2 zákona o azylu), se Nejvyšší správní soud zabýval v usneseních ze dne 1. 12. 2016, č. j. 8 Azs 83/2016-62, či ze dne 24. 9. 2020, č. j. 1 Azs 49/2020-32. V citovaných rozhodnutích dovodil, že zohlednění nejlepšího zájmu dítěte v řízení ve věci mezinárodní ochrany je vyhrazeno pouze meritornímu rozhodování. K obdobným závěrům pak dospěl v nyní posuzované věci i krajský soud, a je tedy zřejmé, že se nikterak neodchýlil od ustálené rozhodovací praxe.

V. Závěr a náklady řízení

[14] Nejvyšší správní soud tedy neshledal existenci důvodů přijatelnosti kasační stížnosti, pročez nepřikročil k podrobnému věcnému přezkumu kasačních námitek stěžovatelky a kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

[15] Výrok o nákladech řízení se opírá o § 60 odst. 3 věta první za použití § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud soud návrh odmítne.

[16] Stěžovatelce byla v řízení před krajským soudem ustanovena zástupkyně z řad advokátů, a to Mgr. Lenka Kotulková, se sídlem Kopečná 241/20, Brno, která ji i nadále zastupuje v řízení o kasační stížnosti (§ 35 odst. 10 s. ř. s. *in fine*). Ustanovené zástupkyni náleží odměna za jeden úkon právní služby spočívající v sepisu a podání kasační stížnosti (§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), a to ve výši 3.100 Kč [§ 7 bod 5 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu], a dále 300 Kč jako paušální náhrada hotových výdajů (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Celkem tedy soud ustanovené zástupkyni přiznal odměnu ve výši 3.400 Kč. Tato částka je konečná, neboť advokátka není plátkyní daně z přidané hodnoty.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. června 2021

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu

